

Ο Άγιος Ραφαήλ ο Ιθακήσιος

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Λευκάδος και Ιθάκης

Σε σχετικό εγκύκλιο σημείωμά του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λευκάδος και Ιθάκης κ. Θεόφιλος αναφέρει σχετικά με το βίο του Αγίου Ραφαήλ, το συγκλονιστικό μαρτύριο και τη θαυμαστή φανέρωσή του, αλλά και τη σχέση του με την τοπική Εκκλησία:

«Στήν Ίερά Μητρόπολή μας δόθηκε ή ιδιαίτερη εύλογία νά πλουτεῖ ὡς θησαυρό πολυτίμητο στό δεύτερο μεγάλο νησί τῆς περιφέρειάς της, τήν Ίθάκη, καί μάλιστα στό χωριό Περαχώρι, ἱερά λείψανα τοῦ νεοφανοῦς καί τόσον λαοφιλοῦς Ἀγίου Ραφαήλ καί τῶν σύν αὐτῷ Ἀγίων Νικολάου καί Εἰρήνης.

Ὡς γνωστόν, ὁ Ἅγιος Ραφαήλ μαρτύρησε μέν στό νησί τῆς Λέσβου, τυγχάνει ὁμως εὐκλεῆς γόνος τῆς ἁγιοτόκου νήσου Ίθάκης. Στίς δεκαετίες 1950, '60 καί '70 ὁ Ἅγιος Θεός ἔφερε στό φῶς μέσα ἀπό μιά σειρά ὀπτασίες, ὄνειρα καί ἄλλα θαυμαστά σημεῖα τά λείψανα τῶν Ἀγίων Μαρτύρων, τόν θεοχαρίτωτο βίο καί τό συγκλονιστικό μαρτύριό τους στό λόφο τῶν Καρυῶν, ἔξω ἀπό τό χωριό Θερμή τῆς

Λέσβου. Οἱ Ἅγιοι ἔδιναν ὁδηγίες οἱ ἴδιοι γιά τίς ἀνασκαφές, ἀποκαλύπτοντας παράλληλα λεπτομέρειες γιά τή ζωή τους καί -ὦ! τοῦ θαύματος!- τά εὐρήματα ἐπιβεβαίωναν τά ἐνύπνια καί τά ὁράματα.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰδικά τόν Ἅγιο Ραφαήλ, στήν ἐξοχική τοποθεσία «Μύλοι» στό Περαχώρι τῆς Ἰθάκης ὑπῆρχε ἕνα ὑπεραιωνόβιο δέντρο, «ἡ ἐλιά τοῦ Λάσκαρη», ὅπως λεγόταν στήν τοπική παράδοση. Ἀπό γενιά σέ γενιά οἱ ἰδιοκτήτες μάθαιναν γιά αἰῶνες πῶς οἱ πρόγονοί τους τό εἶχαν ἀγοράσει ἀπό μιά οἰκογένεια Λάσκαρη, μέλος τῆς ὁποίας εἶχε πεθάνει -ἄγνωστο πῶς- σέ ξένη χώρα.

Ὅταν συνέβη τό -κατά τόν Κόντογλου- «σημεῖον μέγα» καί ὁ Ἅγιος Ραφαήλ φανερώθηκε στή Λέσβο, ἐντελῶς ἀντιδιαμετρικά τῆς Ἰθάκης, ἀποκάλυψε ὁ ἴδιος πῶς εἶχε γεννηθεῖ στούς Μύλους τῆς Ἰθάκης τό 1410 καί τό κοσμικό του ὄνομα ἦταν Γεώργιος Λάσκαρης! Ἀπό ἀξιωματικός τοῦ βυζαντινοῦ στρατοῦ, ἐλκύσθηκε στήν ἐν Χριστῷ ζωή καί ἔγινε μοναχός. Χειροτονήθηκε ἱερέας, ἔγινε Πρωτοσύγκελλος καί ἔλαβε μέρος σέ θεολογικούς διαλόγους μέ τούς Ρωμαιοκαθολικούς ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Στή Γαλλία συνδέθηκε πνευματικά μέ τό νεαρό Νικόλαο ἀπό τήν Θεσσαλονίκη. Μετά τήν Ἄλωση τῆς Κωνσταντινούπολης (1453), κατέφυγαν στή βενετοκρατούμενη Λέσβο. Ἐγκαταστάθηκαν στό μοναστήρι τῆς Παναγίας τῶν Καρυῶν. Ὅταν οἱ Τοῦρκοι κυρίευσαν τήν Μυτιλήνη (1462), πολλοί Χριστιανοί ἐξεγέρθηκαν καί βγῆκαν στά βουνά. Οἱ Τοῦρκοι, γιά νά καταπνίξουν τήν πρώτη αὐτή ἐξέγερση πού σημειώθηκε μετά τήν Ἄλωση, ἀνέβηκαν καί στίς Καρυές.

Ὁ Ἅγιος Ραφαήλ λειτούργησε γιά τελευταία φορά τήν Μεγάλη Πέμπτη τοῦ 1463. Οἱ Τοῦρκοι τόν συνέλαβαν μαζί μέ τούς ἄλλους Μάρτυρες τήν Μεγάλη Παρασκευή καί τά φρικτά τους βασανιστήρια διήρκεσαν μέχρι τήν Λαμπροτρίτη, 9 Ἀπριλίου 1463.

Ὁ Ἅγιος ὑποβλήθηκε σέ ἀπάνθρωπα βασανιστήρια. Τόν πριόνισαν τελικά στό στόμα καί, τέλος, τόν ἀποκεφάλισαν. Μαζί του μαρτύρησαν ὁ Διάκονος Ἅγιος Νικόλαος καί κάτοικοι τῆς Θερμῆς, μεταξύ τῶν ὁποίων ἡ δωδεκάχρονη Ἁγία Εἰρήνη.

Μετά τίς θαυμαστές ἀποκαλύψεις στά μέσα τοῦ εἰκοστοῦ αἵωνα, ἐπιβεβαιωμένες ἀπό εὐρήματα καί ἄλλες πηγές, ἀναγνωρίστηκε ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ἡ ἀγιότητα τῶν νεοφανῶν Μαρτύρων.

Τό 1971, ἐπί τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀοιδίμου Προκατόχου μας κυροῦ Νικηφόρου, μεταφέρθηκε στήν Ἰθάκη τεμάχιο τῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου Ραφαήλ καί χτίσθηκε περικαλλές ναός πρός τιμήν τοῦ Ἁγίου στό παλαιό κτῆμα τῆς οἰκογενείας του.

Ἐνῷ ἡ μνήμη τῶν Ἀγίων τιμᾶται γενικά τήν Τρίτη τῆς Διακαινησίμου, ἡ Ἱερά Μητρόπολὶς μας πανηγυρίζει κυρίως τήν Α΄ Κυριακή μετά τήν 3η Ἰουλίου, στήν ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου καί τήν μετακομιδὴ τεμαχίου τους στό νησί.

Τό απόγευμα τῆς κυριωνύμου ἡμέρας τά ἱερά λείψανα λιτανεύονται στήν πρωτεύουσα τῆς Ἰθάκης, τό Βαθύ».